

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Marta Cienkowska

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na zapytanie nr 3128 posta Marcina Gwoźdźcia z 13 lutego 2026 roku w sprawie zgody na odtworzenie napisu „Kaiserbrücke” na Moście Grunwaldzkim we Wrocławiu, uprzejmie proszę o przyjęcie następujących wyjaśnień.

Przede wszystkim należy wyjaśnić, że Most Grunwaldzki we Wrocławiu został wpisany do rejestru zabytków pod numerem A/1653/326/Wm decyzją z dnia 15 października 1976 r. Zgodnie z art. 36 ust. 1 pkt 1 ustawy z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami [u.o.z.]¹ prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich oraz robót budowlanych przy zabytkach wpisanych do rejestru wymaga uzyskania pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków. Stosownie do ust. 5 tego przepisu pozwolenie wydaje się na wniosek osoby fizycznej lub jednostki organizacyjnej posiadającej tytuł prawny do korzystania z zabytku wpisanego do rejestru lub na Listę Skarbów Dziedzictwa – wynikający z prawa własności, użytkowania wieczystego, trwałego zarządu, ograniczonego prawa rzeczowego lub stosunku zobowiązaniowego. Pozwolenia te udzielane są w formie decyzji administracyjnej zgodnie z przepisami ustawy z 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego [k.p.a.]² na podstawie wniosku oraz załączników wskazanych w § 3 Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z 2 sierpnia 2018 r.³

Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego jako organ ochrony zabytków wyższego stopnia sprawuje nad wojewódzkimi konserwatorami zabytków przede wszystkim nadzór instancyjny. Oznacza to, że Minister może zająć stanowisko wobec decyzji wojewódzkiego konserwatora wyłącznie w toku rozpatrywania odwołania od konkretnego rozstrzygnięcia lub w ramach nadzorczego postępowania administracyjnego, prowadzonego zgodnie z przepisami Kodeksu postępowania administracyjnego.

Ad 1.

Z informacji, przekazanych przez Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków [DWKZ] w piśmie z 26 lutego 2026 r., wynika, że 30 października 2024 r. wniosek o wydanie pozwolenia na prowadzenie robót budowlanych oraz prac konserwatorskich przy zabytku, obejmujących remont Mostu Grunwaldzkiego we Wrocławiu, złożył Wojciech Giszczak. ~~Działał on jako przedstawiciel~~ jednostki projektowej PBW INŻYNIERIA Sp. z o.o. Sp.k. na

¹ t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1292 ze zm.

² t. j. Dz. U. z 2025 r., poz. 1691

³ w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków ((t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 81).

podstawie pełnomocnictwa udzielonego przez Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta we Wrocławiu reprezentujący Gminę Wrocław.

Ad 2.

Z dokumentów i informacji udostępnionych przez DWKZ wynika, że organ nie inicjował odtworzenia napisu ani nie wymagał rekonstrukcji niezachowanych elementów architektonicznych Mostu Grunwaldzkiego. Zalecenia konserwatorskie tego organu z 28 kwietnia 2023 r., wydane na wniosek Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta we Wrocławiu (z 6 lutego 2022 r.), wskazywały jedynie na konieczność prowadzenia prac z poszanowaniem substancji zabytkowej, stosowania właściwych materiałów i ograniczenia ingerencji do niezbędnego minimum. Odtworzenie napisu wynikało więc z decyzji projektanta lub dokumentacji przygotowanej przez miasto Wrocław lub jego jednostki organizacyjne, a nie z inicjatywy organu ochrony zabytków.

Ad 3.

Podstawą prawną zgody na rekonstrukcję przedwojennej inskrypcji była konieczność uzyskania pozwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków na prace przy obiekcie wpisanym do rejestru, wynikająca z art. 36 ust. 1 u.o.z. Zgodnie z wyjaśnieniami DWKZ organ ten oparł swoją decyzję na tym, że rekonstrukcja nie była dowolną ingerencją, lecz przywracała historyczną czytelność obiektu, wykorzystując zachowane materiały źródłowe – dokumentację ikonograficzną, archiwalia i wyniki badań konserwatorskich. Spełniona została więc podstawowa przesłanka dopuszczalności rekonstrukcji: istnienie wiarygodnych przekazów pozwalających na odtworzenie formy zgodnie z prawdą historyczną. Doktryna konserwatorska dopuszcza rekonstrukcję elementów niezachowanych, jeśli jest naukowo uzasadniona, nie fałszuje historii i pozostaje rozpoznawalna jako uzupełnienie współczesne. W przypadku Mostu Grunwaldzkiego zachowały się liczne źródła ikonograficzne i oryginalne projekty, które pozwalały na precyzyjne odtworzenie inskrypcji stanowiącej integralną część kompozycji architektonicznej obiektu.

Ad 4.

DWKZ nie poinformował Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Generalnego Konserwatora Zabytków o zakresie planowanych prac przy Moście Grunwaldzkim przed wydaniem decyzji. Jednocześnie podkreślić trzeba, że przepisy prawa nie nakładają obowiązku informowania organów wyższego szczebla o planowanych pracach przy zabytkach, a kompetencje wojewódzkiego konserwatora w tym zakresie są określone ustawowo. W przypadku zabytków wpisanych do rejestru pozwolenia na konkretne prace wydawane są w formie decyzji administracyjnej, a minister nie uczestniczy w postępowaniu, chyba że przepisy k.p.a. przewidują inaczej.

Ad 5.

Zgodnie z art. 90 ust. 3 u.o.z. Generalny Konserwator Zabytków, w ramach koordynowania działalności wojewódzkich konserwatorów zabytków, może określać ogólne kierunki ich działania oraz wydawać instrukcje i wytyczne dotyczące sposobu prowadzenia postępowań i sporządzania sprawozdań. Jednocześnie należy podkreślić, że wytyczne te nie mogą ingerować w merytoryczne rozstrzygnięcia spraw załatwianych w drodze decyzji administracyjnej, w tym w zakresie oceny zasadności odtworzenia historycznych inskrypcji w języku niemieckim na obiektach przestrzeni publicznej.

Odnosząc się do wniosku posa o udostępnienie informacji publicznej w zakresie decyzji konserwatorskiej dotyczącej prac przy Moście Grunwaldzkim, informuję, że Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego nie posiada przedmiotowego pozwolenia. W celu

uzyskania dostępu do dokumentu należy zwrócić się bezpośrednio do Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Z poważaniem

z up. Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Sekretarz Stanu

Maciej Wróbel

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/